

N:o 77.

Uppläst och godkänd hos Första Kammarén den 14 maj 1889.
— — — — Andra Kammarén den 14 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i fråga om ändring af § 22 i kongl. förordningen angående patent den 16 maj 1884.

(Första Kammaréns tillfälliga utskotts n:o 3 utlåtande n:o 11).
(Andra Kammaréns tillfälliga utskotts n:o 3 utlåtande n:o 34).

Till Konungen.

Uti § 22 af kongl. förordningen angående patent den 16 maj 1884 stadgas straff för den, som, med undantag af de fall, hvilka omförmälas i förordningens 16 och 17 §§, utan patenthafvares lof inom riket till afsalu tillverkar vara eller med tillverkning till afsalu använder tillverkningssätt, hvarå honom veterligen patent här åtnjutes, eller till salu här i riket håller eller för försäljning till riket inför här patenterad eller efter här patenteradt tillverkningssätt frambragt vara, som honom veterligen utan patenthafvares tillstånd åstadkommits.

Hos Riksdagen har i väckt motion framhållits, hurusom ofvanberörda förordning vore otillfredsställande i fråga om det skydd, som patent medförde för patenthafvare, samt att det vore af vigt att sådan ändring i förordningens

22 § vidtoges, att patenthafvares rätt i möjligaste mån omgärdades. En jemförelse mellan vårt lands och utlandets lagstiftning i detta ämne visade, att det skydd, som här i riket medgåfves patenthafvare, vore icke obetydligt mindre omfattande än hvad i allmänhet i utlandet för motsvarande fall vore stadgadt. Detta skydd vore jemväl inskränktare än det, som lemnats i 1856 års patentförordning, enligt hvilken patentet medförde rätt för innehafvaren att under patenttiden, med andras uteslutande, ensam eller genom andra, öfver allt inom riket utöfva den uppfinning och åstadkomma de tillverkningar, hvarå patentet lydde, samt hålla dessa tillverkningar till salu, vid ansvar för den, som gjorde intrång i dessa patenthafvarens rättigheter. Något skäl, hvarför skyddet så betydligt inskränkts, hade icke i motiven till den nya patentförordningen anförts, utan ville det synas, som om anledningen dertill endast vore att söka i en icke tillfredsställande formulering af förordningens 22 §. Denna formulering föranledde emellertid dertill, att patenträtten ofta blefve helt och hållet illusorisk. Mången patenthafvare, som med möda och kostnad utarbetat en vigtig uppfinning samt ordentligt erlagt alla de afgifter, som erfordrades för att erhålla ett patent och hålla detsamma vid magt, hade fått erfara, att han trots patentet stode fullkomligt försvarslös gent emot personer, som för industriella ändamål begagnade sig af hans uppfinning. Så hade det inträffat, att en svensk, som upfunnit en maskin och derå erhållit patent, förlorat en rättegång mot en konkurrent, som begagnat sig af hans uppfinning, på den grund, att konkurrenten kunnat visa, att den af honom använda maskin inköpts i Tyskland. Maskinen hade icke varit införd för försäljning utan endast för användning, och vederbörande hade därför icke kunnat straffas enligt nu gällande lag.

De i 22 § af nu gällande patentförordning förekommande bestämmelser i fråga om det patenthafvare tillkommande skydd finner Riksdagen icke vara fullt tillfredsställande. I nämnda paragraf, hvarest lemnas noggranna och, som det synes, fullt betryggande bestämmelser mot ingrepp i patenthafvares rätt, då fråga är om tillverkning af patenterad vara eller användande af patenteradt tillverkningssätt, när sådant sker för afsalu, äfvensom angående hållande af dylik vara till försäljning, antingen den tillverkats inom riket eller dit införts utifrån, har deremot helt och hållet förbisetts de fall, då här patenterad men i utlandet tillverkad vara eller maskin införes till Sverige, visserligen icke för att här hållas till salu, men dock för att här användas för ett mera allmänt bruk, äfvensom då industriidkare sjelf förfärdigar patenterade föremål, som äro för hans rörelse erforderliga. Patenterade maskiner och redskap kunna på sådant sätt utan patenthafvarens samtycke strafflöst

få begagnas af fabrikanter och andra näringsidkare för framställande af fabrikat och varor till försäljning, utan att hvad ifrågavarande paragraf innehåller om förbud mot användande af patenteradt tillverkningssätt för tillverkning till afsalu härpå är tillämpligt, på sätt äfven inhemtas af ofvan omnämnda rättsfall. Men äfven andra patenterade föremål än de, som äro afsedda att användas i fabrikationens tienst, kunna, utan att hållas till salu, erhålla en så vidsträckt användning, att den måste skadligt inverka på patenthafvarens rätt och göra ingrepp i densamma. Så till exempel lärer, efter det en person inom Sverige erhållit patent på en svänggunga, en annan person tillverkat en gunga af enahanda konstruktion, hvilken han härpå under en längre tid utan patenthafvarens tillstånd för begagnande mot betalning tillhandahållit allmänheten, utan att därför kunna underkastas vare sig ansvar eller ersättningskyldighet.

Riksdagen anser i följd häraf önskligt, att den brist, som sålunda otvifvelaktigt förefinnes i vår nu gällande patentförordning till skada för patenthafvare, så fort möjligt afhjelpes, samt föreställer sig, att detta mål lättast och säkrats skulle vinnas genom föreskrifter, som, så vidt sådant är tillämpligt på och erforderligt för svenska förhållanden, erhöle öfverensstämmelse med motsvarande stadganden i den norska patentlagen, i hvilkens 7:de § föreskrifves bland annat, att patent medför den verkan, att icke någon utan patenthafvarens samtycke annat än till eget bruk eger tillverka eller från utlandet införa det patenterade föremålet eller hålla till salu eller sälja detsamma samt att om patentets föremål utgöres af ett förfarande, en apparat, en maskin eller ett verktyg eller annat arbetsredskap, patentet derjemte har den verkan, att icke någon eger att utan patenthafvarens samtycke använda patentets föremål i sin rörelse. Särskildt torde såsom lämplig böra framhållas den i norska lagstiftningen tillämpade principen, att tillverkning och användning af patenterad vara eller patenteradt tillverkningssätt icke i något fall må utan patenthafvarens tillstånd annat än för eget bruk ega rum.

Riksdagen, som sålunda anser det åsyftade ändamålet kunna till fullo vinnas genom en ändring i ofvan nämnda 22 § af nu gällande patentförordning i ofvan berörda rigtning utan att några ytterligare ändringar i samma paragraf behöfva vidtagas vare sig i afseende på deri förekommande straffbestämmelser, hvilka, tillämpade med noggrant iakttagande af brottets beskaffenhet och omfång, torde vara tillfyllestgörande, eller i fråga om den deri stadgade skyldighet för den brottslige att ersätta den genom brottet uppkomna skadan, hvilken sistnämnda i det antagligen ej ovanliga fall, att domstolen saknar grund för bedömande af skadans storlek, domstolen säkerligen ej underlåter att underställa kunnige och i dylika saker förfarne gode

mäns pröfning och uppskattning, får, på grund af hvad sålunda anförts, anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för ett kommande års Riksdag framlägga förslag till ändring i 22 § af kongl. förordningen angående patent den 16 maj 1884 i här ofvan angifvet syfte.

Stockholm den 14 maj 1889.

Med undersåtlig vördnad.
